

Program na duben 2005

Večer deskových her XXVI

úterý 12. dubna 2005

od 18 do 22 hodin

pořádá: Mira, Martin, Mira

vstupné: 20 Kč

Budeme hrát moderní ale i klasické deskové hry. Uvítáme i hry, které si s sebou přinesete. Podává se čaj.

Laos II – hory a lidé Laosu

středa 13. dubna 2005

v 19 hodin

přednáší: ing. Robert Bazika

vstupné: 25 Kč

Cestopisná přednáška průvodce CK Kudrna o treku za „opiovými“ horskými kmeny a povídání o královském Vientianu.

100 let teorie relativity

pondělí 18. dubna 2005

v 19 hodin

přednáší: ing. Pavel Cagaš

vstupné: 25 Kč

Jak Albert Einstein převrátil náš pohled na svět. Přednáška ke stému výročí Einsteinova „ANNUS MIRABILIS“ 1905, kdy publikoval čtyři základní práce moderní fyziky. Rok 2005 byl zejména proto vyhlášen Světovým rokem fyziky.

DEN ZEMĚ

středa 20. dubna 2005

od 19 do 23 hodin

vstup volný

Historicky první kampaň pod názvem Den Země se konala před 25 lety v USA. Její organizátoři požadovali využívání obnovitelných zdrojů energie, recyklování materiálů a odpadů, zákaz chemikálií ničících ozónovou vrstvu Země atd. Den Země na hvězdárně zahrnuje pozorování oblohy a promítání filmů o Sluneční soustavě.

Hvězdy a obrovězdy

pondělí 25. dubna 2005

v 19 hodin

přednáší: ing. arch. Ivan Havlíček

vstupné 25 Kč

Hvězdy velké jako Sluneční soustava nejsou jen zvětšeninami hvězd podobných Slunci – jsou to velmi nezvyklé objekty.

Večer deskových her XXVII

úterý 26. dubna 2005

od 18 do 22 hodin

pořádá: Mira, Martin, Mira

vstupné: 20 Kč

Rodiče přiveďte své děti, děti přiveďte své rodiče.

Pozorování oblohy

Přijďte si prohlédnout jarní souhvězdí a další zajímavé úkazy na večerní obloze. **Za příznivého počasí** vám nabídneme **pozorování hlavním dalekohledem i malými dalekohledy** – ukázkou jarních souhvězdí, pozorování planet i vzdálených objektů vesmíru.

A nebude-li počasí přát, umožníme vám **prohlídku** hvězdárny a její astronomické techniky a instalované výstavy o VI. Karfíkovi.

vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

V měsíci dubnu se koná **pravidelné** pozorování noční oblohy v pondělí, středu a pátek **od 21 do 23 hodin**.

Co na obloze uvidíte

Konečně nám začalo teplejší období, a tak doufám, že všichni opráší svoje „zazimované“ dalekohledy a pokusí se na něco podívat. Pro ty, kteří vlastního optického miláčka nemají, jsou k dispozici hvězdárny. Ovšem 1. dubna si dejte pozor, ať nenaletíte na nějaký žertík a 22. dubna byste neměli zapomenout na konjunktci Jupiteru s Měsícem.

Souhvězdí

Asi poslední možnost máme pro pozorování souhvězdí Orion či objektů, které se v něm nacházejí. Za obzorem zmizí jen chvíli po západu Slunce. Podíváme-li se večer východním směrem, uvidíme souhvězdí Herkula a Pastýře. Vpravo od něj pak souhvězdí panny s nepřehlédnutelným Jupiterem. Kolem půlnoci nám vycházejí souhvězdí typická pro letní období – Lyra, Labuť, Lištička, Šíp. Nad ránem spatříme nad východem Pegas s Andromedou, těsně před východem Slunce pak i Perseus.

Objekty vzdáleného vesmíru

Zejména mezi astronomy-amatéry je velmi oblíbený tzv. Messierův katalog, který zahrnuje 110 deepsky objektů, ty nesou označení písmenem „M“ s pořadovým číslem.

Jak jsem zmínil již výše, Orion nám brzy zcela zmizí v záři Slunce, tudíž i pro pozorování mlhoviny v Orionu M42 máme zřejmě nyní poslední šanci. Její jasnost (kolem 4 mag.) stačí k jejímu nalezení i pouhým okem. Ke spatření nějakých detailů však potřebujeme dalekohled (průměr minimálně 60 mm, lépe se mi však osvědčil Somet 25×100 mm). Pozdě večer se již poměrně vysoko nad obzor dostává otevřená hvězdokupa M13. V triedru nenápadný mlhavý flíček však velký dalekohled zcela bezpečně rozliší na jednotlivé hvězdy. Z tzv. cirkumpolárních objektů, které můžeme pozorovat

po celou noc, bych doporučil galaxii M81 ve Velké medvědicí (jasnost 7 mag.). Vhodná je však spíše pro větší amatérské dalekohledy. Nad ránem je již velmi vysoko souhvězdí Lyry, kde se nachází planetární mlhovina M57. V triedru či malém dalekohledu vypadá spíše jako "zamlžená hvězdička". Abychom rozlišili tvar prstýnku, potřebujeme dalekohled o průměru minimálně 60 mm a k tomu ještě značné zkušenosti.

Planety

Z pěti planet viditelných pouhým okem můžeme v dubnu pozorovat hned tři. – Mars jako naoranžovělý objekt ráno nad jihovýchodním obzorem, Jupiter se dostává 3. dubna 2005 do opozice se Sluncem a můžeme jej tedy pozorovat celou noc. Vzhledem k jeho velké jasnosti není problém jej nalézt – po Slunci a Měsíci je Jupiter v tomto období nejvýraznějším objektem na obloze. Saturn uvidíme většinu noci, zapadá časně ráno.

Další úkazy

V letošním dubnu proběhnou dvě zatmění – jedno Měsíční a jedno Sluneční. Bohužel však ani v jednom případě nemáme štěstí a oba úkazy nás zcela minou.

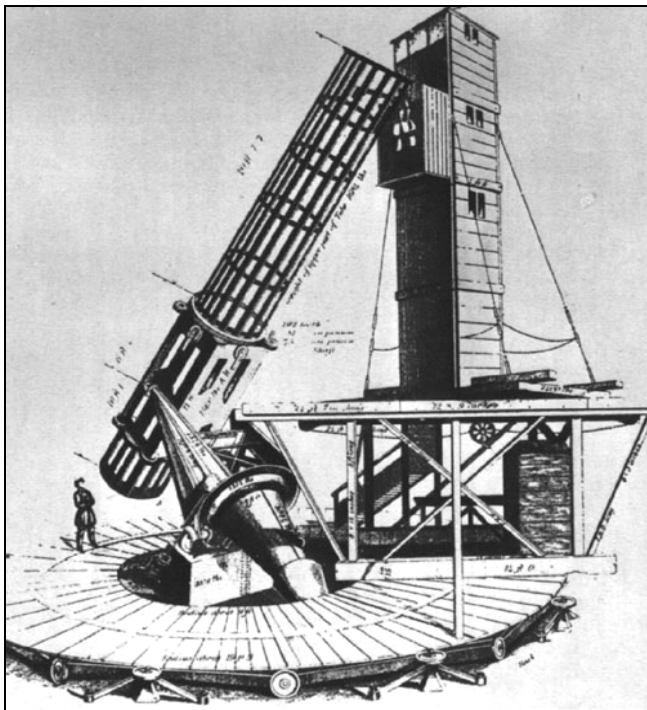
Pozorovatelná i pro nás však bude konjunktce Jupiteru s Měsícem. Jedná se o úhlové přiblížení obou těles, přičemž nejmenší vzdálenost bude 1°. Velmi pěkný pohled to bude jistě pouhým okem či malým dalekohledem. Případnými fotografiemi se pak můžete pochlubit např. na internetových stránkách Instantních astronomických novin (www.ian.cz).

Lukáš Turek

Konala se výroční schůze ZAS

V pátek 18. března se konala výroční členská schůze Zlínské astronomické společnosti. Předsedou ZAS se opět stal Zdeněk Coufal, do výboru ZAS byli zvoleni Ivan Havlíček, Přemysl Nos, Michal Petráš a Václav Příbík.

Nostalgie historická

Rok 1860: První velký dalekohled, jehož umístění bylo vybráno především s ohledem na pozorovací podmínky. Průměrem 120 cm reflektor postavil William Lassell z Boltonu na Maltě a pozoroval jím Uranovy a Neptunovy měsíce, Saturnova Hyperiona a vypracoval seznamy mlhovin.

Lassel prý před svou smrtí rozbil zrcadlo, aby dalekohledem nemohl pozorovat nikdo po něm.

Výstava: Vladimír Karfík

Výstava architekta a pedagoga Vladimíra Karfíka ve zlínské hvězdárně představuje jeho realizace na Slovensku, kde pracoval od roku 1947 do 70. let. Karfík (1901-1996) je autorem nejvýznamnějších realizací baťovské architektury v Československu i v zahraničí. Světově proslulé jsou obchodní domy firmy Baťa v Bratislavě, Brně, Liberci a Amsterdamu, Společenský dům v Otrokovicích a především 21. budova ve Zlíně.

Výstava zapůjčená Spolkem architektov Slovenska potrvá do konce dubna a je přístupná v době konání přednášek i pozorování.

Mimořádná přednáška

ZLÍNSKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST
POŘÁDÁ PŘEDNÁŠKU

ANTIHMOTA VE VESMÍRU

PŘEDNÁŠKA SE USKUTEČNÍ
NA ZLÍNSKÉ HVĚZDÁRNĚ
V PÁTEK 29. DUBNA 2005 V 19.00

PŘEDNÁŠÍ
Doc. RNDr. PETR KULHÁNEK, CSc.
KATEDRA FYZIKY FEL ČVUT
PRAHA

Mimořádnou přednášku věnovanou novým poznatkům o antihmotě ve vesmíru přednese přední český fyzik.

Docent Petr Kulhánek, který už snad přijede do Zlína jako čerstvě jmenovaný profesor, pracuje na Fakultě elektrotechnické Českého vysokého učení technického v Praze a je vůdčí osobností sdružení Aldebaran Group for Astrophysics (www.aldebaran.cz).

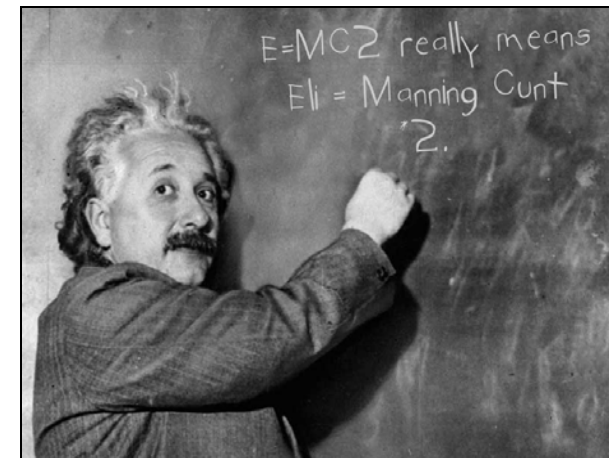
Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, tel. 577 436 945.
Připravili Michal Petráš, Lukáš Turek a Ivan Havlíček.
Další aktuální informace naleznete na stránkách www.zas.cz.

iDNES.cz

Náš mediální partner.

Zlínská astronomická
společnost

Hvězdárna Zlín

Rok 2005 je Světovým rokem fyziky
Navštivte přednášku Pavla Cagaše
100 LET TEORIE RELATIVITY

Program na měsíc duben 2005